

Työttömyysturva ja sen katvealueet asiakkaan näkökulmasta

Helena Pesonen,
suunnittelija, työttömyysturvan koordinaattori,
Kela Itä-Suomen aluekeskus
5.5.2011

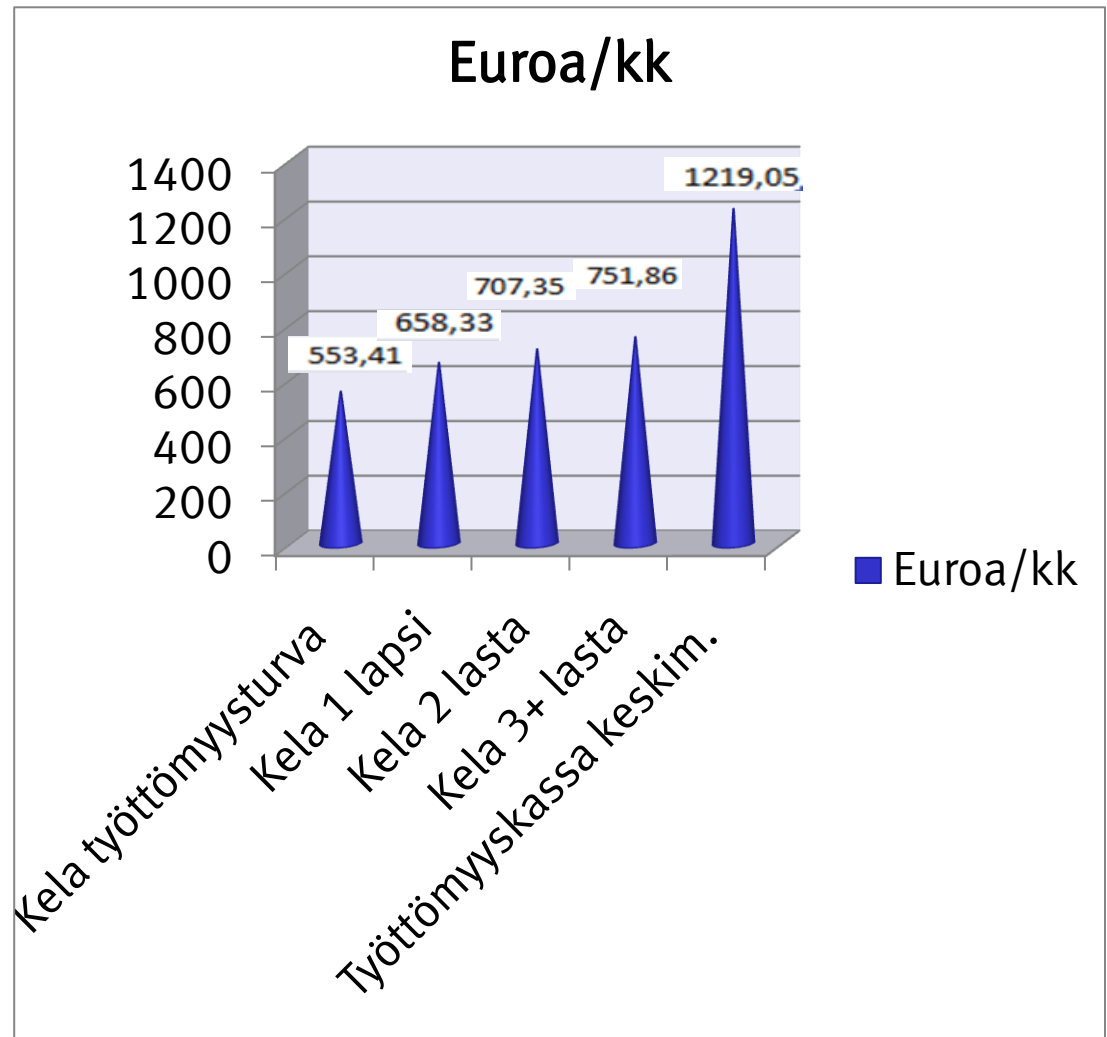
Työttömyysturvan toimijat

Työttömyyskassa

Työttömyysturvan taso

- Kelasta maksettavan työttömyysturvan suuruus on 0,60 – 25,74 e/pv + mahdolliset lapsikorotukset. Veroa menee pääsääntöisesti 20 %.
- Työttömyyskassan päivärahan keskimääräinen suuruus on 56,70 e/pv.
- Kelan työttömyysturvan saajia yht. n. 270 000 henkilöä ja kassan tt:n saajia yht. n. 358 000 henkilöä vuonna 2010.

Työllistymistä edistävät palvelut ja peruspäiväraha

- Peruspäivärahaa voidaan maksaa enintään 500 päivältä. Nämä päivät kuluvat työllistymistä edistävän palvelun ajalla.
- Tätä oli perusteltu hallituksen esityksessä niin, että se kannustaa hakeutumaan työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen jo työttömyyden alkuvaiheessa, eikä vasta sitten kun enimmäisaika alkaa täyttyä.
- Kun 500 päivää kuluu loppuun, voi asiakas tämän jälkeen saada tarveharkinnatonta työmarkkinatukea 180 päivää. Sen jälkeen työmarkkinatuen tarveharkinnan myötä tulo voi tippua jopa nolnaan.

Työllistymistä edistävät palvelut ja oikeus etuuteen

- Työttömyysetuutta ei voida maksaa työllistymistä edistävän palvelun ajalta, jos työttömänä ollessa ei ollut oikeutta etuuteen muista kuin laissa mainituista syistä.
- Etuutta ei siis voida maksaa esimerkiksi tilanteissa, joissa
 - Aiempi työttömyysturvahakemus on myöhästynyt eikä etuutta ole sen vuoksi voitu myöntää.
 - Jos ennen työllistymistä edistävää palvelua on ollut töissä, ja saanut niin suuren palkan, ettei soviteltua etuutta ole voitu maksaa.
- Näiden asiakkaiden ei siis kannata osallistua palveluun, koska heille ei voida myöntää työttömyysetuutta tältä ajalta.

Työllistymistä edistävät palvelut / etuudet, korotusosat ja korvaukset

- **Peruspäivärahaan oikeutettu** voi saada palvelun ajalta
 - Ylläpitokorvausta / korotettua ylläpitokorvausta (JTPL 10 l 3 §)
 - Muutosturvalisää (200 pv, vain palkansaajille) (TTL 6 l 3c §)
 - Korotusosaa (palvelun ajalta 200 pv palkansaajille ja yrittäjille tai 100 pv pitkän työuran päättyessä palkansaajille) (TTL 6 l 3 a § ja 3 b §)
- **Työmarkkinatukeen oikeutettu** voi saada palvelun ajalta
 - Ylläpitokorvausta / korotettua ylläpitokorvausta, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät.
 - Esim. työharjoittelussa oleva saa ylläpitokorvausta vain jos on pitkäaikaistyötön (500 pv työttömänä) ja kuntouttavassa työtoiminnassa oleva jos on kyseisenä päivänä paikalla toiminnassa vähintään 4 tuntia (ylläpitokorvaus vain osallistumispäiviltä).
 - Korotusosaa palvelun ajalta 200 pv jos työttömyys kestänyt alle 500 pv/180 pv. (TTL 7 l 5 §)

Työllistymistä edistävät palvelut / korotusosat

- Korotusosia maksetaan pääasiassa niille, jotka ovat täyttäneet **palkansaajan työssäoloehdon**.
 - Miksi **yrittäjän työssäoloehdon** täyttänyt ei voisi saada korotusosaa esim. 3 vuoden työhistorian perusteella, jos hän on toiminut yrittäjänä tuon 3 vuotta?
- Lainmuutos muutti työttömyysturvaa sirpaleisempaan suuntaan (mm. kolmea erilaista korotusosaa ja muutosturvalisä). Tilanne on haasteellinen esimerkiksi asiakaspalvelussa Kelassa ja TE-toimistossa. Lisäksi asiakkaille itselleen etuusosasiens kirjo voi vaikuttaa turhan monimutkaiselta. Asiakas ei välttämättä enää itse tiedä, mihin on oikeutettu ja mitä saa milloinkin.

Työllistymistä edistävät palvelut / 200 päivän korotusosa (”aktivointiraha”)

- Korotusosa **huomioidaan toimeentulotuessa tulona**, eli vähennetään toimeentulotuesta. Usein ne, joita tulisi kannustaa pysymään palvelussa, saavat toimeentulotukea. Pelkkä ylläpitokorvaus ei ole aina riittävä kannustin osallistumiselle, mutta korotusosa ja ylläpitokorvaus yhdessä voisivat jo olla. ”Aktivointiraha” eli tuo korotusosa ei tunnu näillä henkilöillä missään, koska se vähennetään toimeentulotuesta.
- **Pitkäaikaistyöttömillä työmarkkinatuen saajilla ei ole oikeutta korotusosaan**, eli tämä ei myöskään kannusta pitkäaikaistyöttömiä osallistumaan työllistymistä edistäviin palveluihin, koska he eivät saa edes tuota korotusosaa.

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / CASE MIKKO

Mikko on työharjoittelussa ajan 14.6.-14.7.2010. Työharjoittelun ajaksi on myönnetty työmarkkinatuki. 29.7.2010 eli työharjoittelun päättymisen jälkeen on TE-toimistosta saatu tieto, että Mikko on ollut luvattomasti poissa harjoittelusta 28.6.-7.7.2010.

Lausunnon saapumispäivä 29.07.2010 Rekisteröity työvoimassa 28.07.2010
Lausunto B7 Työnhakua edeltävä aika: yleissivistävässä oppilaitoksessa
Hakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen
28.06.2010 - 07.07.2010, koska hän on ollut poissa työllistymistä
edistävästä palvelusta (TTL 10 luku 3§).

Työmarkkinatuki

Asiakas ei ole selvittänyt poissaolojaan 28.6.-7.7.2010

Koska poissaoloille ei ole hyväksyttävää syytä, ei Mikolla ole oikeutta työttömyysetuuteen näiltä päiviltä. Mikolle myönnettyyn työmarkkinatukeen oli tehtävä takautuva tarkistus, ja työmarkkinatuesta tuli liikamaksua 8 pv = 205,04 e. Koska Mikko ei itse ollut ilmoittanut poissaolostaan, vaan tieto tuli takautuvasti TE-toimistosta, täytyi selvittää myös mahdollinen väärinkäytös (ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti, TTL 11 l 2 § 4 mom 18 kohta).

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / CASE MAIJA

- Maija on työelämävalmennuksessa viitenä päivänä viikossa ajalla 1.2.-31.5.2011.
- Maijalle on annettu päätös työmarkkinatuesta k.o. ajalle 15.3.2011.
- Maija on toimittanut työttömyysajan ilmoituksen ajalta 21.2.-20.3.2011 Kelaan 24.3.2011.
- Maija on ilmoittanut olleensa palvelussa seuraavasti:

Pvm	Selitys	t	min	Pvm	Selitys	t	min
Ma 21/2	työelämävalmenn.			Ma 28/2	työelämävalmenn.		
Ti 22/2	työelämävalmenn.			Ti 1/3	poissa		
Ke 23/2	työelämävalmenn.			Ke 2/3	poissa		
To 24/2	poissa			To 3/3	poissa		
Pe 25/2	poissa			Pe 4/3	työelämävalmenn.		
La 26/2	työtön			La 5/3	työtön		
Su 27/2	työtön			Su 6/3	työtön		
Pvm	Selitys	t	min	Pvm	Selitys	t	min
Ma 7/3	työelämävalmenn.			Ma 14/3	työelämävalmenn.		
Ti 8/3	työelämävalmenn.			Ti 15/3	työelämävalmenn.		
Ke 9/3	työelämävalmenn.			Ke 16/3	työelämävalmenn.		
To 10/3	poissa			To 17/3	työelämävalmenn.		
Pe 11/3	työelämävalmenn.			Pe 18/3	työelämävalmenn.		
La 12/3	työtön			La 19/3	työtön		
Su 13/3	työtön			Su 20/3	työtön		

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / CASE MAIJA

- Maija on ilmoittanut poissaolopäiviä työelämävalmennuksesta 24-25.2., 1-3.3. ja 10.3. Kela pyytää tässä vaiheessa TE-toimistosta lausunnot poissaolopäiville. Työmarkkinatuki maksetaan muilta paitsi poissaolopäiviltä ja jäädään odottamaan lausuntoa.
- Koska edellinen päätös on annettu 15.3., olisi poissaolojen teoriassa tullut olla Kelan tiedossa. Päätös on siis virheellinen, koska olosuhteiden muutos on tapahtunut ennen päätöksen antamista. Koska poissaolopäiviltä ei ole oikeutta etuuteen / ylläpitokorvaukseen, tehdään päätöksen oikaisu Maijan vahingoksi. Näin ollen päätöksen oikaisuun tarvitaan Maijan suostumus. Suostumusta pyydetään kirjeitse.

Suostutteko päätöksen oikaisuun kirjeessä mainitulla tavalla?	
☐ Suostun oikaisuun	☒ En suostu oikaisuun

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / CASE MAIJA

- TE-toimistolta tulee lausunto jokaisesta poissaolojaksosta: ei hyväksyttävää syytä poissaololle. Näin ollen työmarkkinatukea ei poissaolopäiviltä voida maksaa.
- Maijalta ei tule määräajassa suostumusta oikaisuun. Kelan pitää lähettää poistoesitys työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle.
- Kun työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätös tulee (n. 6 kk:n kuluttua), päästään antamaan uusi päätös, jossa poissaolot on huomioitu. Liikamaksua ei tule, koska Maija on ilmoittanut itse poissaolot ja kyseiset päivät on jo vähennetty maksusta.
- Mikäli Maija ei olisi ilmoittanut poissaoloista, ja TE-toimiston lausunto olisi tullut esimerkiksi toukokuussa, olisi työmarkkinatukea maksettu liikaa 6 päivän ajalta eli 154,44 euroa. Myöhemmin asiasta tulisi antaa vielä takaisinperintäpäätös, ja käynnistää mahdollinen väärinkäytösasian selvittäminen (ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti).

Työllistymistä edistävästä palveluista poissaolo / arviointia 1/3

- Toimeenpanon kannalta nykyinen lainsäädäntö, ja sitä kautta ohjeistus, ei käytännössä toimi kaikissa tilanteissa niin, että sillä olisi lisäarvoa asiakkaalle tai yhteiskunnalle.
- Hallinnollinen työ oikaisusuostumuksineen ja poistoesityksineen on suuri, kun puolestaan ”intressi” eli mahdollinen liikamaksu on usein pieni, esimerkiksi ylläpitokorvauksen (9 e) tai perusetuuden (25,74 e) suuruinen. Välttämättä liikamaksua ei aina edes aiheudu.
- Voi käydä niinkin, että päätöstä on jo oikaistu, ja oikaisupäätökseen joudutaan pyytämään uusi suostumus päätöksen oikaisuun, kun uusia poissaoloja tulee ilmi. Ja sen jälkeen mahdollisesti vielä uusi oikaisu. Tiedot poissaoloista tulevat TE-toimistosta takautuen, koska heidän on kuultava asiakasta poissaolon syystä.

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / arviointia 2/3

- Lain tarkoitus työllistymistä edistävissä palveluissa olevien poissaolojen seurannan edesauttamasta kannustavuudesta ei näytä toteutuvan parhaalla mahdollisella tavalla, vaan järjestely työllistää nyt sekä TE-toimistoa että Kelaa, ja vie asiakkaankin aikaa.
- Etuuden tai ylläpitokorvauksen menetyksellä on alun perin ajateltu olevan kannustusvaikutus, koska palvelussa pysyessään saa etuuden ja ylläpitokorvauksen ja tämä kannustaa pysymään palvelussa. Tulee kuitenkin muistaa, että kaikki asiakkaat eivät saa ylläpitokorvausta (esim. työmarkkinatuella työharjoittelussa olevat jotka ovat olleet alle 500 pv työttöminä).

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolo / arviointia 3/3

- Varsinkin B7 –lausunnot (ei hyväksyttävää syytä poissaololle) kasaantuvat yksittäisille asiakkaille. On harvinaista, että jollain asiakkaalla olisi vain yksi luvaton poissaolo. Useammin niitä on useita, jopa kymmeniä per asiakas yhden palvelun aikana.
- Tästä on huomattavissa, ettei nykyjärjestelmä ”aktivoinnissaan” ja ”kannustavuudessaan” kannusta niitä, joilla on luvattomia poissaoloja. Niitä tulee vain lisää ja lisää.
- Olisi syytä pohtia, miten kannustavuutta rakennettaisiin työllistymistä edistävien palvelujen sisällön tai palvelussa saatavan ohjauksen ja tuen kautta. Asiakas motivoituisi tuolloin osallistumaan enemmän ja poissaolot ilman hyväksyttävää syytä vähenisivät.
- Poissaolojen valvonta ei kannusta kuin harvoja, eikä varsinkaan niitä, joilla jo valmiiksi on ongelmia elämänhallinnassa ja joille ei ole tarjolla riittävän tuettuja palveluja.

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolot / kehittämisehdotukset 1/2

- Poissaolojen aiheuttamaa oikaisumenettelyä on tarpeellista yksinkertaistaa. Varsinkin luvattomien poissaolojen lausunnot kasaantuvat enemmän Kelan kuin työttömyyskassan asiakkaille, ja näin ollen Kelassa tulee kassoja enemmän oikaisutilanteita poissaolojen vuoksi.
- Yksi mahdollisuus olisi se, että työttömyysturvalaissa säädettäisiin poissaolojen kuuluvan siihen ryhmään, joiden oikaisutilanteissa ei tarvitsisi pyytää suostumusta päätösten oikaisemiseen. Muissa etuuslaeissa on jo esimerkiksi regressin osalta vastaavanlaisia pykäliä ja työttömyysturvaankin on muutos regressin osalta tulossa 1.7.2011.

Työllistymistä edistävistä palveluista poissaolot / kehittämisehdotukset 2/2

- Toinen mahdollisuus olisi se, että poissaoloja työllistymistä edistävästä palvelusta ei seurattaisi. Muutettaisiin lakia siten, että kaikkia työllistymistä edistäviä palveluja käsiteltäisiin samoin kuin julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 ja 9 luvussa tarkoitettua koulutusta. Näin palveluun osallistuva asiakas voisi olla poissa yksittäisiä päiviä ilman että siitä aiheutuu seurauksia. Mikäli palvelu keskeytyy, katkaistaisiin etuuden maksu vasta sitten. Kun palvelusta poissaoloihin ei puututtaisi eurojen kautta, voisi palvelun järjestäjä käsitellä poissaolot kunkin asiakkaan tilanteen mukaisesti ja katsoa asiakkaan kanssa yhdessä palvelun päättyneeksi, jos poissaoloja alkaa kertyä palvelun tarkoitukseen nähden liikaa.
- Muut mahdolliset keinot täytyy miettiä tarkkaan niin, etteivät ne viivästyttä asiakkaiden rahansaantia, kyse on kuitenkin asiakkaan perusturvasta.

Työmarkkinatuen tarveharkinta

- Tarveharkinta tarkoittaa sitä, että hakijan omat pääomatulot ja puolison tulot (poislukien etuoikeutetut tulot esim. lapsilisä, asumistuki, toimeentulotuki) pienentävät työmarkkinatuen määrää.

- Tulorajoja korotettiin valtioneuvoston asetuksella 4.11.2010 (voimaan 15.12.2010), mutta varsinainen epäkohta eli tarveharkinta ei edelleenkään poistunut.

- **Esimerkki:** Marja ja Heikki ovat lapseton avopari. Heikki on töissä ja saa palkkaa 2800 e/kk/brutto, josta jää tulonhankkimisvähennysten ja työmatkakulujen vähentämisen jälkeen tarveharkinnassa huomioitavaa tuloa 2500 euroa/kk. Marja saa tällöin työmarkkinatukea 7,23 e/pv (155,45 e/kk) brutto.

Perhesuhteet	Puolison tulot (e/kk), joilla saa täyden työmarkkinatuen	Puolison tulot (e/kk), joilla ei saa työmarkkinatukea
Ei lapsia	1 704	2 781
1 lapsi	1 834	3 120
2 lasta	1 964	3 348
3 lasta	2 094	3 566
4 lasta	2 224	3 696
5 lasta jne.	2 354	3 826

Työssäoloehto ja palkkatukityö

- Palkkatukityöhön työllistetään julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (JTPL) 7 luvun mukaan mm. vajaakuntoisia, vaikeasti työllistyviä tai pitkäaikaistyöttömiä.
- Palkkatukityösuhteen edellytys on, että palkka on työehtosopimuksen mukainen ja työaika on yleisesti yli 18 tuntia viikossa.
- Tästä huolimatta palkkatukityöstä luetaan työssäoloehtoon vain 50 % kun muusta työstä, jossa palkka on työehtosopimuksen mukainen ja työaika yli 18 tuntia viikossa, työssäoloehtoon luetaan 100 % (TTL 5 luku 4 §).
- Työssäoloehdon täyttäminen on tärkeää, jotta asiakas pääsisi työmarkkinatuella tarveharkinnattoman peruspäivärahan tai ansiosidonnaisen päivärahan piiriin.

Palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ

Palkansaajan työssäoloehtoon luetaan kalenteriviikot, joina henkilö on ollut vakuutusenalaisessa työaika ja palkkaa koskevat edellytykset täyttävässä työssä. Kukin kalenteriviikko luetaan työssäoloehtoon vain kerran.

Työaika koskevat edellytykset täyttyvät, kun henkilön työaika yhdessä tai useammassa työssä on yhteensä vähintään 18 tuntia tai kun jaksotyössä työ sopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoittumisjakson aikana keskimäärin yhteensä vähintään 18 tuntia kalenteriviikossa. Työssäoloehtoon luetaan sellainen neljän peräkkäisen kalenteriviikon ajanjakso, jossa työaika on yhteensä vähintään 80 tuntia jakaantuneena kullekin kalenteriviikolle, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää ennen työssäoloehdon täyttymistä. Työaikaan ei lueta sitä työaika, joka on säästetty työaikapankkiin. (21.12.2007/1354)

Palkkaa koskevat edellytykset täyttyvät, kun palkka on työehtosopimuksen mukainen. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan on oltava vähintään 940 euroa kuukaudessa. (22.12.2006/1252)

Laskettaessa 3 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon täyttymistä huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea tai samalta ajalta työmarkkinatukea ja julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitettua työllistämistukea. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Työssäoloehtoon ei myöskään lueta aikaa, jolta henkilölle on maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen perusteella alennettua sairausajan palkkaa. (22.12.2009/1188)

Korvauksettomat määräajat (ent. karenssit) ja työssä- tai koulutuksessaolovelvoite

- TTL 2 luku käsittelee työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisia edellytyksiä. Korvauksettomien määräaikojen ja työssäolovelvoitteen asettamisen edellytyksistä on säädetty tässä luvussa.
- Työ- ja elinkeinotoimisto voi evätä työnhakijan oikeuden työmarkkinatukeen määräajaksi asettamalla hänelle korvauksettoman määräajan. Määräaika voidaan antaa, jos työnhakija on ilman pätevää syytä:
 - eronnut tai erotettu työstä (määräaika 90 tai 30 päivää);
 - kieltäytynyt työstä (60 tai 30 päivää);
 - eronnut, erotettu tai kieltäytynyt koulutuksesta (60 päivää);
 - kieltäytynyt työnhakusuunnitelman laatimisesta (60 päivää);
 - laiminlyönyt työnhakusuunnitelman toteuttamisen (60 päivää);
 - kieltäytynyt työllistymisohjelman laatimisesta, tarkistamisesta tai toteuttamisesta (60 päivää);
 - kieltäytynyt työvoimapolitiittisesta toimenpiteestä (60 päivää);
 - keskeyttänyt työvoimapolitiittisen toimenpiteen (60 päivää); tai
 - ollut työnhakijaksi rekisteröitymistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana työmarkkinoilla vähemmän kuin kuusi viikkoa (60 päivää).

Korvauksettomat määräajat ja työssä- tai koulutuksessaolovelvoite

- Jos työnhakija ilman hyväksyttävää syytä jättää saapumatta työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman laatimis- tai tarkistamistilaisuuteen, hänellä ei ole oikeutta etuuteen 15 päivän ajalta. Etuusoikeus palautuu kuitenkin aikaisintaan siitä päivästä, jona suunnitelma on laadittu tai tarkistettu, ellei viivästyminen johdu TE-toimistosta.
- Työ- ja elinkeinotoimisto voi evätä työnhakijan oikeuden työmarkkinatukeen toistaiseksi asettamalla hänelle **työssä- tai koulutuksessaolovelvoitteen**. Velvoite voidaan antaa, jos työnhakija on
 - toistuvasti ilman pätevää syytä kieltäytynyt työstä tai koulutuksesta
 - tai hänen tätä vastaavasta menettelystään muuten voidaan päätellä, ettei hän ole halukas ottamaan vastaan työtä tai koulutusta, osallistumaan työllistymistä edistäviin palveluihin tai hakeutumaan ammatilliseen koulutukseen.
- Oikeus etuuteen alkaa uudestaan vasta, kun työnhakija on ollut työssäoloehtoon luettavassa työssä tai koulutuksessa vähintään **kolme kuukautta**. Työmarkkinatuen työssäolovelvoitteen pituus voi tietyissä tapauksissa olla **viisi kuukautta**.

Korvauksettomat määräajat

- Asiakas voi saada työttömyysturvaetuutta työllistymistä edistävän palvelun ajalta, vaikka hän ei ennen palvelua olisi saanutkaan työttömyysetuutta esim. korvauksettomasta määräajasta johtuen. Jos korvaukseton määräaika tulee kesken palvelun, k.o. päivästä lukien ei ole oikeutta etuuteen.
- Tämä aiheuttaa harmia mm. yhteishakujen jälkeen. Esimerkiksi keväällä 2010 TE-toimistot ehtivät vasta touko-kesäkuussa selvittää maaliskuun yhteishaussa hakematta jättämisiä ja laittoivat paljon korvauksettomia määräaikoja voimaan jo maaliskuulta lukien. Tämä aiheutti sen että maksatus katkesi monta kuukautta takautuen, ja asiakkaalle koitui isot liikamaksut (ja seurasi tietenkin päätösten oikaisuja/poistoesityksiä).

Sovittelu

- TTL 4 luvussa käsitellään sovittelua työttömyysetuutta. Sovittelu tarkoittaa, että jokainen asiakkaan ansaitsema euro vähentää etuutta 50 sentillä. Jos asiakas saa palkkaa 100 e, vähennetään sovittelujakson maksusta 50 euroa.
- Sovittelulle on peruste, jos asiakas tekee osa-aikaista työtä, jos päivittäistä tai viikoittaista työaika on lyhennetty esim. lomautuksen takia, jos asiakas on vastaanottanut enintään 2 viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä tai jos on tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta tai omasta työstä.
- Soviteltoon työttömyysetuuteen ei ole oikeutta sovittelujaksolta (kuukausi tai 4 viikkoa), jolla työaika ylittää 75 % kokoaikaisen työntekijän työajasta.
- Asiakkaan kannalta ongelmia sovittelussa aiheutuu sen ratkaisuun vaadittavista selvityksistä ja päätöksentekoon kuluvasta ajasta.

Sovittelu / CASE MAUNO

- Mauno on työmarkkinatuen saaja, joka on saanut satunnaisen keikkatyön kaupan myyjänä kolmen päivän ajan ajalle 15.-17.3.2011. Mauno on toimittanut Kelaan työttömyysajan ilmoituksen ajalta 28.2.-27.3.2011. Ilmoituksessa näkyvät työpäivät.
- Normaalisti työttömyysajan ilmoitus maksetaan 28.3.2011 tai viimeistään 7 pv kuluessa. Sovittelusta on kuitenkin annettava päätös, pelkkä maksatus ei riitä. Lisäksi tarvitaan todistus työajasta ja palkasta.
- Maunolta pyydetään lisäselvityksiä. Ne saapuvat Kelaan 8.4. Tämän jälkeen asiasta voidaan antaa päätös ja rahat ovat asiakkaan tilillä esim. maanantaina 11.4. annetusta päätöksestä keskiviikkona 13.4.

Sovittelu / CASE MAUNO

- Tämä ei kannusta asiakasta muutaman päivän pituisen työkeikan ottamiseen, koska etuuden maksu viivästyy. Muutaman päivän työstä palkka on varsin pieni, ja Maunon tapauksessa sovitellun työmarkkinatuen suoritus maksettiin tilille n. 2 viikkoa myöhemmin kuin ilman sovittelua olisi tehty.
- Rahansaamisnopeutta voi tietenkin edesauttaa toimittamalla palkkakuitin ajoissa, mutta työnantaja ei välttämättä ole maksanut palkkaa vielä työttömyysajan ilmoitusjakson loputtua, joten tietoa on odotettava.
- Jos rahan saanti viipyisi kohtuuttomasti (esimerkiksi kuukauden ajan), on asiakkaan etukäteistä palkka-arviota vastaan mahdollista tehdä ennakkomaksu, joka vahvistetaan päätöksellä sitten kun varsinainen palkkakuitti tulee. Maunon tapauksessa viivettä ei ollut näin paljoa, joten ennakkomaksua ei olisi käytetty.

Osittaminen

- Jos asiakas on työmarkkinatuen saaja, ja asuu vanhempiensa taloudessa eikä ole täyttänyt työssäoloehto, työmarkkinatuki maksetaan ositettuna.
- Osittaminen tarkoittaa sitä, että vanhempien tulot vaikuttavat työmarkkinatukeen niin, että maksettava työmarkkinatuki on 50-100 % täydestä määrästä (553,41 e/kk).
 - Osittaminen ei siis riipu asiakkaan iästä tms. vaan siitä, asuuko hän vanhempiensa luona ja onko hän täyttänyt työssäoloehdon.
- Osittaminen ei koske työllistymistä edistävien palvelujen aikaa eikä asiakkaita, joiden vanhempien tulot jäävät tulorajan alapuolelle tai joiden vanhemmat eivät tosiasiallisesti heitä taloudellisesti tue.

Osittaminen

Esimerkki:

- Hilikka on 32 –vuotias nuori nainen, joka on käynyt ammattikorkeakoulua kotoa käsin eikä ole ollut töissä.
- Hilikka joutui koulun loputtua työttömäksi työnhakijaksi. Hänen vanhempiensa tulot huomioidaan työmarkkinatuessa.
- Hilkan äidin tulona on Kelan peruspäiväraha 553,41 e/kk/brutto, ja isän tulona on palkka 1500 e/kk/brutto.
- Hilikka saa työmarkkinatukea 19,41 e/pv eli 417,32 e/kk/brutto (136,09 e/kk vähemmän).

Vanhempien perhetilanne	Vanhempien tulot, joilla saat täyden työmarkkinatuen	Vanhempien tulot, joiden ylityttyä saat 50 % työmarkkinatuesta
Ei huollettavia lapsia	1 781 e/kk	2 331 e/kk
1 lapsi	1 887 e/kk	2 437 e/kk
2 lasta	1 993 e/kk	2 543 e/kk
3 lasta	2 099 e/kk	2 649 e/kk
4 lasta	2 205 e/kk	2 755 e/kk
5 lasta jne.	2 311 e/kk	2 861 e/kk

Työttömyysturvan maksurytmi

- Työttömyysturvan täytäntöönpanoasetuksen (VnA työttömyysturvalain täytäntöönpanosta 1330/2002) 1 l 1 § mukaan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki maksetaan maksukausittain jälkikäteen siten, että ensimmäinen maksukausi on 2 viikkoa ja seuraavat 4 viikkoa. Etuuden on oltava hakijalla nostettavissa viikon kuluessa maksukauden päättymisestä. Soviteltu työttömyysetuus voidaan maksaa myös kuukausittain jälkikäteen.
- On käynyt ilmi, että joillekin asiakkaille olisi parempi saada etuus maksuun esimerkiksi viikko kerrallaan, jotta rahankäyttö pysyisi hallinnassa. Tätä voisi edistää esimerkiksi sähköisen maksamisen yhteydessä, mutta vaatisi asetuksen muutosta tältä osin.

Kiitos mielenkiinnosta!

